

§ 17 stk. 4 Mindre psykisk sårbarhed (Udvalget for mindre psykisk sårbarhed.)

26-02-2020 13:30

Aarhus Rådhus. Lokale 390

Information:

Medlemmer af udvalget
Politisk udpegede medlemmer
Mahad Yussuf (S) - Formand
Peter Sporleder (V)
Thomas Medom (SF) - AFBUD
Eva Borchorst Mejnertz (RV)
Lone Norlander Smith (EL)

Eksterne medlemmer
Ida Binderup
Niklas Vistisen
Imran Rashid - Næstformand
Dorte Ågård (OPLÆGSHOLDER)
David Madsen
Tine Willads Rasmussen
Maria Bergmann Nielsen

Sekretariat
Søren H.L. Nielsen (referent)
Hans van Binsbergen
Procesfacilitator
Anne Sofe Skare Rasmussen

Indhold

Punkt 1: Velkomst og præsentation.....	1
Punkt 2: Oplæg om principielle positioner i debatten om digitale medier ved Dorte Ågård.....	1
Beslutning for Punkt 2: Oplæg om principielle positioner i debatten om digitale medier ved Dorte Ågård.....	1
Punkt 3: De professionelles rolle i forhold til psykisk sårbarhed.....	2
Beslutning for Punkt 3: De professionelles rolle i forhold til psykisk sårbarhed.....	2
Punkt 4: Eventuelt og afrunding.....	3

Punkt 1: Velkomst og præsentation

Gensidig præsentation, da Dorte Ågård ikke havde mulighed for at medvirke ved første møde. (10 min)

Punkt 2: Oplæg om principielle positioner i debatten om digitale medier ved Dorte Ågård

Dorte Ågård vil give sit bud på forskellige positioner i debatten om digitalisering. (15min.)

Efterfølgende vil der være mulighed for at drøfte emnet både i mindre grupper og plenum (30. min)

Beslutning for Punkt 2: Oplæg om principielle positioner i debatten om digitale medier ved Dorte Ågård

Dorte Ågård redegjorde indledningsvist for, hvorfor hun mener, det er vigtigt at være bevidst om de forskellige teoretiske positioner, der findes i debatten. Hun gav sit foreløbige bud på, hvilke positioner man umiddelbart ser. (Oplægget er lagt på dagsordenen efterfølgende. En enkelt slide er lukket, da der er tale om foreløbigt arbejde)

Der blev i oplægget blandt andet lagt vægt på, at alle positioner er legitime og at de færreste vil være fuldstændigt konsistente i egne holdninger. For eksempel kan man både synes, at digitale medier rummer store muligheder og samtidig være betænkelig ved overdreven brug. De færreste er entydigt begejstrede for sociale medier. Omvendt vil de færreste fuldstændig afvise, at der kan være fordele ved brugen.

Med det afsæt drøftede udvalget spørgsmålet:

Hvilken betydning kan eller skal værdimæssige holdninger til digitalisering have for udvalgets arbejde med psykisk sårbarhed?

Målet med drøftelsen var ikke nå til enighed, men at fremme bevidstheden om at værdimæssige holdninger/præferencer har betydning for hvilke anbefalinger, udvalget vælger at pege på.

Der var enighed i udvalget om at det er vigtigt ikke at se værdimæssige holdninger og viden/forskning som modsætninger. Der var i forlængelse heraf enighed at anbefalingerne på området ikke kun kan handle om teknologi; men må være udtryk for en bredere værdibåret drøftelse.

Aarhus Kommune

Opgaveudvalg for mindre psykisk sårbarhed

Oplæg 26.02.20

Dorte Ågård

daa@hum.aau.dk

Oplæg 1

Principielle værdier i debatten
om digitalisering

Hvad skal være grundlaget for strategier ift. digitalisering?

- Hvis vi spørger til vidensgrundlaget for digitale strategier, får vi mange forskellige svar
- Forskere er meget uenige
- Eksempel: Debat for og imod mobiltelefoner i skolen
- Vi kan ikke få sikre svar baseret på *viden*, og derfor må vi ikke nøjes med at spørge efter viden
- Vi må også inddrage *værdier*

En afklaring af værdier

- Vi må afklare, hvilke *værdier* vi vil basere strategierne på
 - Hvad er det for et samfund, vi ønsker?
 - Hvad er det for en skole, vi ønsker?
 - Hvad er det for relationer, vi ønsker at indgå i?
 - Hvad har vi i øvrigt af vigtige værdimæssige kriterier?
- Medieforskere interesserer sig ofte for indholdet af medierne – hvad man kan lære af dem
- Den tilgang er ikke utilstrækkelig – de har ikke blik for *the big picture*

Et bud på positioner i debatten om digitalisering

[TABEL IKKE MEDTAGET; DA DEN FORTSAT ER UNDER UDVIKLING]

Alle positionerne i debatten er legitime

- Positionerne overlapper, og man er sandsynligvis ikke helt konsistent
- Men alle positionerne er legitime
- Den ene er ikke mere ”moderne” end den anden

Et kontinuum?

begejstring

optimisme

bekymring

afvisning

Vægt på potentialer ved it
Fokus på kvaliteter ved
den digitale verden

Vægt på problemer ved it
Fokus på kvaliteter ved
den analoge verden

Stillingtagen er nødvendig

- Mange vil sige, at de ligger på midten
- Både/og, en "afbalanceret" holdning
- Måske er det ikke tilstrækkeligt

Diskussion af værdimæssige positioner

To og to:

1. Vælg hver et synspunkt fra positionerne, som I er *enige* i
2. Vælg hver et synspunkt fra positionerne, som I er *uenige* i

Fælles diskussion:

Hvilken betydning kan eller skal værdimæssige holdninger til digitalisering have for udvalgets arbejde med psykisk sårbarhed?

Punkt 3: De professionelles rolle i forhold til psykisk sårbarhed

Oplæg om de professionelles rolle i forhold til psykisk sårbarhed / klasseledelse – lærernes rolle ved Dorte Ågård (20 min.)

Drøftelse af oplæg og mulige konkrete anbefalinger (35 min.)

Artikler om emnet er vedlagt som bilag.

Beslutning for Punkt 3: De professionelles rolle i forhold til psykisk sårbarhed

Dorte Ågård ridsede historikken omkring de bærebare computeres indtog i gymnasierne op og de store konsekvenser, det havde for undervisningen. Der er gjort erfaringer i forhold til hvordan man regulerer og understøtter en hensigtsmæssig brug af devices. De erfaringer kan være værdifulde i andre sammenhænge, herunder i folkeskolerne. Der blev givet konkrete anvisninger og forslag til, hvordan det kan ske.
(Oplæg og artikel fra JP om brug af mobiletelefoner i de aarhusianske skoler er lagt på dagsordenen efterfølgende.)

Herefter drøftede udvalget mulige hovedpointer, der skal tages med fra mødet.

Forslag til intern delkonklusion findes under punktet "Øvrigt materiale"

Computere i klassen kræver skarp styring

Så snart man inviterer computere og it inden for i klasserummet, kræver det, at de bliver holdt i stram snor. Vi har bedt ekspert i klasseledelse og computere, ph.d. Dorte Ågård, komme med fem bud på god klasseledelse med computere.

Af Mette Sabroe Bitsch

► I takt med at computere og digitale devices er blevet uundværlige værktøjer i undervisningen, melder mange undervisere tilbage, at elevernes brug af digitale medier er en af tidens store pædagogiske udfordringer.

Elevers koncentrationsevne, faglige udbytte og motivation udfordres, fordi Facebook frister, og beskederne brummer i baglommen hvert andet øjeblik.

Så hvad gør man som underviser, når man bliver mødt af 25 lysende æbler, når man træder ind i klassen?

Vi har bedt forsker i klasseledelse og relationer Dorte Ågård komme med fem gode råd til undervisere, når nu computere og it er blevet en stor del af undervisningen.

“Der er ikke tvivl om, at iBogen og andre digitale medier har givet undervisningen en uvurderlig dimension med store læringspotentialer”, indleder Dorte Ågård med at sige.

“Men de har også bivirkninger. Kontakten mellem lærer og elever er blevet mindre efter, at de mange skærme er kommet ind i klasserummet, og det påvirker elevernes motivation og

læring negativt. Eleverne lader sig desuden ofte forstyrre af det mylder af private beskeder og dagsordner, der melder sig på deres computere, og det skader deres koncentration og mulighed for at lære. Derfor skal vi have skærmene ned med jævne mellemrum og bruge medierne med omtanke”, fortsætter hun, og påpeger det nødvendige i at have en afklaret tilgang til elevernes brug af computere.

Ifølge Dorte Ågård forudsætter rådene, at lærerne er villige til at påtage sig styringen og ansvaret for elevernes brug af computere. Desuden er de baseret på den forståelse, at digital danselse blandt andet indebærer, at man kan vælge computeren til og fra med udgangspunkt i, hvad der giver mening i situationen. Hun understreger, at det er noget, elever skal have træning i med hjælp fra læreres tydelige rammesætning og spilleregler, så eleverne kan træne og indarbejde gode arbejdsvaner.

“De gode vaner kommer ikke ved, at eleverne selv skal finde ud af det. Tværtimod er der mange elever, der drukner i det store ansvar, som mange lærere pålægger dem, ved at lade dem forsøge at navigere selv på det store digitale hav”, påpeger Dorte Ågård og opfordrer lærere til at følge disse fem praktiske råd:

- 1. Få eleverne til at oprette to profiler på computeren. For det første en skoleprofil med Word, Excel, PowerPoint, iBøger, faglige programmer, Google osv. For det andet en privatprofil, hvor genvejene til Facebook, sportsnyhederne og Netflix ligger. Så er det nemmere for eleverne at skelne mellem arbejde og fritid og undgå at blive forstyrret, mens de arbejder.
2. Gør det til et fast ritual, at alle computere er lukket ved timens begyndelse, indtil de skal bruges. Så kan I starte timen med øjenkontakt og fælles fagligt fokus, hvor alle private dagsordner er lukket ned.
3. Styr elevernes brug af computere ud fra faglige kriterier. De skal være åbne i en sekvens, hvor de skal bruges, og lukkede i en sekvens, hvor det ikke giver mening at have dem åbne, fx når elever holder oplæg for klassen. Planlæg det hjemmefra.
4. Brug alternative metoder til den traditionelle løbende notetagning for at få adgang til at lukke skærmene. Lad fx eleverne skrive resuméskrivning efter en computerfri sekvens eller kombiner med papir og blyant. Det er ikke umoderne.
5. Kombiner og varier medierne. Brug ikke konstant iBøger og e-bøger på skærmen, men tag ind imellem et print eller få eleverne til at lukke deres skærme, mens de ser på lærerens skærm. Sørg for, at der er mindst en skærmfri sekvens i alle lektioner af hensyn til kontakten.

Dorte Ågård fortæller, at disse procedurer er afprøvet på en række gymnasier og har resulteret i større koncentration og faglig aktivitet. ◀

Dorte Ågård, ph.d., seniorrådgiver, Aalborg Universitet

Weekendavisen 10.09.18

Destruktiv digitalisering

Debatten om mobiltelefoner i skolen er blusset op igen. Det franske forbud mod mobiler, der blev vedtaget i slutningen af sidste måned, får nu også danske politikere til at foreslå lignende love. Lad det være sagt med det samme: Det er en dårlig idé at lovgive sig ud af problemet. Det strider mod dansk uddannelseskultur, at Undervisningsministeriet skulle begrænse lærernes metodefrihed så direkte.

Men der skal handles – på den enkelte skole. Det drejer sig ikke kun om mobiltelefoner, men om at mindske skadevirkningerne af IT i undervisningen i det hele taget. De negative bivirkninger i form af svækket kontakt mellem lærer og elever, forstyrrelser og koncentrationsproblemer er nu så synlige og veldokumenterede, at de sidste 10 års devise »It er godt – it hele tiden er det allerbedste«, må erstattes af det modsatte: »It er godt – it hele tiden er skidt«.

Udgangspunktet skal være, at det er læreren, der styrer og har ansvar for, hvornår og hvordan eleverne bruger de bærbare, tablets og mobiler. Når devices er med i skolen, er de ikke længere private gadgets, men en del af undervisningen og lærernes pædagogiske repertoire.

I min forskning i klasseledelse har jeg været med til at afprøve nye strategier i gymnasiet, for eksempel i et projekt for Undervisningsministeriet i 2017. Det indebærer blandt andet, at alle bærbare altid er lukkede ved timens begyndelse. De åbnes, når det er fagligt relevant, og er lukkede, når de ikke skal bruges fagligt. Somme tider bruges de meget, andre gange lidt. Mobiler indsamles ved timens begyndelse og tages frem de sjældne gange, hvor de skal spille en faglig rolle. Alt sammen styret af læreren.

Skal lærere sætte ind over for brug af mobiltelefoner i skoletiden? ILLUSTRATION: CHARLOTTE PARDI

Eleverne vænner sig hurtigt til systemet og fortæller, at det aflaster dem og styrker deres koncentration. Når først det er gennemført, er lærerne også lettede. Men de oplever, at det er svært. De føler ubehag ved at sætte grænser over for elever, der ikke har lyst til at lægge mobilen væk, og de føler generelt deres autoritet voldsomt udfordret.

Denne rådvildhed har, siden bærbare og mobiler rykkede ind i klasserummet omkring 2008, på mange skoler resulteret i en laissez-faire-pædagogik med nedtonet lærerautoritet: »Det må eleverne selv finde ud af at styre«. Den tilgang har lærerne svært ved at gøre op med igen.

Men hvorfor har de så svært ved at påtage sig autoritet på dette område? Det er der i hvert fald fire grunde til.

Den første handler om et generelt dansk ubehag ved lærerautoritet. Det har præget uddannelsessystemet siden autoritetsopgøret og reformpædagogikken fra 70'erne og har nu fået en ekstra tand. Det er i forvejen en stærk dansk norm, at børn og unge skal udvikle kritisk sans og selvstændighed, og den nye teknologi bliver af mange opfattet som en måde at fremelske det på.

Som lektor Jesper Balslev har vist i bogen *Kritik af den digitale fornøft*, der udkom i juni, eksisterer der en romantisk forestilling om it som et frigørende legetøj, der kan give eleverne deres iboende kreativitet og selvstændighed tilbage. Med en computer kan de genfinde den frie udfoldelse, der hidtil har været undertrykt af læreren. Men det kræver, at læreren vil give slip på sit forældede vidensmonopol og kontrol over undervisningen.

Hvis lærere sætter grænser for teknologien, bekræfter de derfor, at de er gammeldags. Grænser opfattes af mange som et overgreb over for eleverne og deres frihed. Således har medieforskere i debatten kaldt mobilfri undervisning for »oldnordisk«, »diskriminerende«, et brud på elevernes ytringsfrihed og sammenlignet det med at forbyde kvinder at køre bil i Saudi-Arabien.

Angsten for at være autoritær har sat lærerne i en skadelig, defensiv position. Den har undermineret deres autoritet og indskrænket deres oplevelse af handlemuligheder over for it.

Den anden grund handler om synet på elevernes selvstændighed. Eleverne skal selv finde ud af at håndtere it. Ræsonnementet er, at eftersom lærerne ikke kan holde eleverne i hånden, når de er færdige med skolen eller i deres fritid, er det vigtigt, at eleverne bliver uafhængige. Derfor skal man ikke fortælle dem, hvad de skal gøre. De lærer bedst ved at prøve sig frem, og det er også dem, der ved bedst, for de er de digitalt indfødte eksperter.

Men det, de unge har brug for at lære, handler hverken om software eller hardware. Det drejer sig om at få mestringsstrategier i et kognitivt giftigt miljø med mental overbelastning, stress, digital mobning osv. Det er evnen til at balancere konstante dilemmaer: On-line/off-line, impulsstyring, udholde ventetid og kedsomhed.

De unges tekniske erfaringer med devices og sociale medier tæller ikke her. Kognitiv sundhed, gode søvnvaner, evne til koncentration og nærvær kan en 16-årig naturligvis ikke selv tage ansvar for. Meget af det, vi kalder digital dannelse, handler således ikke om digitale kompetencer, men almene mestringsstrategier: Daglige vaner og rytmer, der sidder i kroppen, efter at man længe har trænet og til sidst internaliseret en ydre struktur, som en kyndig voksen har hjulpet med.

De, der mener, at eleverne selv skal håndtere it, ser ud til at opfatte grænser som virkelighedsfornektelse. »Den digitale virkelighed er nu engang sådan, som den er, og man må finde sin egen vej – swim or sink«. Dette social-darwinistiske selvstændighedsideal hviler på den forkerte præmis, at man automatisk bliver selvstændig ved at skulle finde ud af svære ting selv. Man forventer af eleverne en selvregulering, de ikke besidder, og henviser til personligt ansvar og fri vilje. Men for at have en fri vilje skal man kunne det, man gerne vil. Man skal have lært det. De unge fortæller, at de meget gerne ville skære ned på tiden på sociale medier. Men de kan ikke. De har brug for hjælp, og laissez-faire holdningen er udtryk for et stort svigt.

Den tredje grund handler om mangel på viden om læreprocesser. Der har blandt lærere hersket en forbløffende mangel på viden om de biologiske betingelser for læring. »Det kan da ikke skade, at man tjekker Facebook i 20 sekunder,« har man kunnet høre gymnasielærere sige. Jo, det skader i høj grad forståelse af den igangværende matematikopgave, at man skubber matematikken ud af arbejdshukommelsen og får en Facebook-opdatering ind. Uanset, at det kun varer 20 sekunder, så forstyrres og forsinkes de hjerneprocesser, der skaber vedvarende læring, og det forstærkes, hvis afbrydelserne får lov at gentage sig 15 gange i løbet af en lektion.

Denne del af læringsteorien er i mange år blevet betragtet som gammeldags og overflødig og har været fraværende i pædagogikum og andre læreruddannelser. Resultatet er, at mange lærere slet ikke har noget sagligt kriterium at styre ud fra. De aner ikke, hvad der er rigtigt og forkert. På grund af denne usikkerhed er deres pædagogiske kompas på dette punkt ude af drift. Det svækker dem som autoriteter, fordi de mangler den mavefornemmelse af sikkerhed, der er forudsætningen for at føle, at man har lov til at bestemme.

Den fjerde grund handler om manglende helhedssyn. Hidtil har medieforskernes perspektiv domineret debatten med succeshistorier om, hvad de nye medier kan. Projekt efter projekt viser, hvor engagerede og aktive eleverne bliver af, at lærerne inddrager Facebook og Twitter. Problemer med distraktioner forklares med to ting: Den første er, at lærerne ikke er dygtige nok til at bruge medierne. Det er nok ikke forkert. Den anden er, at de ikke inddrager medierne tilstrækkeligt. De sociale medier skal udkonkurreres på deres egne betingelser og inddrages mest muligt, så man taler de unges eget sprog og underviser på en arena, de er fortrolige med.

Det sidste er til gengæld en fatal fejlslutning; for dermed overser man *the big picture*. Der er masser af muligheder i at bruge medierne. Men helheden, det vil sige elevernes daglige læringsmiljø, er i dag fuldstændig fragmenteret, og summen af mediebrug, hvor hver enkelt del kan være fornuftig, ødelægger mere, end den gavner.

Konklusionen er, at vi bliver nødt til at skære ned på omfanget af mediebrug. Eleverne kan ikke kognitivt holde til det. Desuden viser undersøgelser, at det læringsmæssige udbytte falder, når man kommer over et bestemt niveau. En OECD-rapport fra 2015 viser, at en begrænset brug af computere i skolen er bedre end ikke at bruge computere, men en mere intensiv computerbrug end OECD-gennemsnittet er forbundet med signifikant ringere fagligt elevudbytte. Interessant nok gælder det også, når man måler, hvor gode eleverne er til digital navigation og læsning på skærm. De bliver ikke dygtigere, jo mere de rører ved tasterne. Det kræver noget helt andet – gammeldags kompetencer som fordybelse, analyse og overblik. Det lærer man bedre ved at spille skak end at være på Instagram.

En forudsætning for at begrænse omfanget er en regulering af elevernes mediebrug, og det kræver, at lærernes autoritet genetableres. Skoleledelser og lærere må sammen tage et opgør med de problematiske forestillinger om lærerautoritet, så lærerne kan påtage sig den nødvendige autoritative klasseledelse og overvinde den berøringsangst, som for længe har omgivet de digitale medier.

Dorte Ågård er ph.d., seniorrådgiver ved Aalborg Universitet, Institut for Læring og Filosofi og forsker i klasseledelse og pædagogisk ledelse.

FORTSAT FRA
SIDE 5

Vidt forskellige mobilregler på Aarhus-skoler

Nogle skoler forlanger elevernes mobiler låst inde. Andre har slet ingen mobilpolitik. Og så er der dem midt imellem.

MOBILPOLITIK

Ole Christensen
olch@stiften.dk

ÅRHUS: Skal skoleledelserne forlange, at eleverne låser deres mobiler inde, mens de er i skole? Bør skolen selv låse dem inde? Eller bør skolerne i stedet helt lade være med at lave regler på området?

Det er ikke for meget sagt, at der i øjeblikket raser en diskussion om mobiler på flere skoler.

Groft sagt kan man inddele skolerne i fire kategorier:

En gruppe går ind for et totalt forbud i skoletiden.

En anden gruppe skoler har en knap så restriktiv mobilpolitik.

En tredje gruppe af skoler arbejder i øjeblikket på at lave en mobilpolitik.

Og en fjerde gruppe har ingen nedskreven mobilpolitik.

Mobiler låses inde

På syv skoler opbevares elevernes mobiler bag lås og slå. Mobilerne kan dog bruges i undervisningen, hvis læreren giver lov:

På den nye **Frederiksbjerg Skole** må mobiltelefoner ikke anvendes i løbet af skoledagen. Eleverne skal låse deres mobiler inde om morgenen.

Nogenlunde samme politik har **Samsøgades Skole** netop vedtaget.

Og også **Sødalskolen** i Brabrand meddeler, at skolen er mobilfri. Mobiler afleveres om morgenen og tilbageafleveres ved skoledagens slutning.

Også **Hårup Skole** i den nordligste del af Aarhus kommune har et mobilforbud. Indtil femte klasse samles mobiltelefonerne ind hver morgen og udleveres ved skoledagens slutning. Fra 6. klasse skal elevernes mobiler være låst inde i et skab, mens der er timer.

På **Strandskolen** i Risskov skal elever fra fjerde til niende klasse aflevere deres mobiltelefon i skoletiden.

På **Møllevangskolen** er man i gang med et forsøg. Frem til sommerferien skal skolen være mobilfri. Derefter skal forsøget evalueres.

Og på **Bakkegårdsskolen** i Trige skal de ældste elever aflevere mobilen i et skab om morgenen. De yngste elever må have mobilen liggende slukket i tasken.

Knap så skrappe regler

En del andre skoler har knap så restriktive regler på området. Her låses mobiltelefonerne ikke inde. Men der er klare regler.

Groft sagt kan man inddele skolerne i fire kategorier: En gruppe går ind for et totalt forbud i skoletiden. En anden gruppe skoler har en knap så restriktiv mobilpolitik. En tredje gruppe af skoler arbejder i øjeblikket på at lave en mobilpolitik. Og en fjerde gruppe har ingen nedskreven mobilpolitik.

På disse skoler er holdningen ofte - som på **Rundhøjsskolen** - at der i elevernes brug af it og medier finder en digital og demokratisk dannelse sted, som er vigtig for den enkelte elevs og samfundets fremtid. Og at mobil-

telefonerne derfor ikke helt skal gemmes væk i løbet af skoledagen.

På eksempelvis **Hasle Skole** må mobiltelefoner anvendes uden for undervisningstiden og i frikvarterer men skal være slukkede eller sat

på lydløs i timerne. Klasse- teamet kan dog beslutte, at mobiltelefoner i afgrænsede perioder kan inddrages ved skoletidens start og udleveres ved skoledagens afslutning.

Andre skoler med en sådan "afbalanceret" mobilpolitik er **Skåde Skole**, **Sølystskolen**, **Lisbjergskolen**, **Ellekærskolen**, **Tranbjergskolen**, **Elev Skole**, **Sabro-Korsvejsskolen** og **Lystrup Skole**.

- Vi er i gang

På en tredje gruppe skoler diskuteres mobilregler på livet løs i øjeblikket. Med henblik på at finde et sæt regler.

På **Ellevangskolen** er både skolebestyrelse og elevråd

inddraget i processen.

Det samme gælder **Risskov Skole**, som er meget tæt på at have formuleret en mobilpolitik.

Også **Engdalskolen** i Brabrand har valgt at gå grundigt til værks. Her har man afsat hele skoleåret til at finde den rette regler, og også her er eleverne inddraget. Blandt andet har samtlige klasser via elevrådet indsamlet de regler, aftaler og traditioner, som i dag er i skolens 41 klasser. De skal tjene som inspiration til den endelige mobilpolitik.

På **Holme Skole** har man også den holdning, at mobilpolitik kun kan blive en succes, hvis der er ejerskab til den over hele linjen. Det betyder, at eleverne bliver taget med på råd. Arbejdet begyndte med, at skolen forsøgsvis lavede en mobilfri måned for de ældste klasser.

Også på **Viby Skole** har de ældste elever i en forsøgsperiode afleveret deres mobiltelefoner om morgenen. Det har givet nogle gode erfaringer, som vil indgå i den mobilpolitik, der er på vej.

Desuden er også **Katrinebjergskolen** i gang med at lave en politik for digital dannelse, hvori en mobilpolitik vil indgå.

Ingen mobilpolitik

Endelig er der skoler, vi som ikke har en nedskrevet mobilpolitik. Formentlig fordi elevernes mobilbrug ikke giver de store problemer i hverdagen.

Blandt dem er **Gammelgaardsskolen** i Åbyhøj og **Vestergårdsskolen** i Viby. På Vestergårdsskolen skal emnet behandles på et skolebestyrelsesmøde i april.

Endelig er der en række folkeskoler, som vi ikke har hørt fra. Det kan skyldes, at de ikke har svaret eller at de ved en fejl ikke har modtaget den udsendte mail fra Århus Stiftstidende.

Oplæg 2

De professionelles rolle i forhold til psykisk sårbarhed
Klasseledelse – lærernes rolle

Baggrunden for mit oplæg

- Erfaringer fra gymnasieskolen
- Min ph.d.-afhandling om motivation og lærer-elev-relationer – computernes betydning (2014)
- Forskningsprojekter i klasseledelse, inkl. styring af devices
- Oplæg og kurser på 250 ungdomsuddannelser siden 2012 om klasseledelse, motivation og betydningen af devices
- Min vinkel i dag er på lærernes rolle – klasseledelse

10 år med digitale medier i gymnasiet

- 10 år i gymnasiet uden grænser for brugen af devices
- Der var ingen formulerede spilleregler, da de kom ind i klasserummet
- Lærerne har været meget usikre
- Eleverne har fået ansvaret – ”ansvar for egen læring”
- Det har givet store utilsigtede bivirkninger

(Ågård 2014, 2016)

De utilsigtede bivirkninger

- Distraktioner og ”multitasking”:
 - Underminering af elevernes koncentrationsevne
 - Svækket fokus og vedholdenhed
 - Spild af faglig tid => mindre fagligt udbytte, mindre faglig motivation
- Skærmene er kommet imellem lærer og elever:
 - Mindre lærer-elev-kontakt, svækket relationel motivation
- Underminering af lærerautoritet
 - Rolleusikkerhed

Lærerforestillinger om it svækker autoritet

- It er godt – så er it hele tiden allerbedst
- Jeg vil ikke være gammeldags
- Selvstændighed er godt – så skal eleverne nok selv styre
- Eleverne er digital natives – jeg ved ikke så meget
- Jeg må hellere lade være med at bestemme

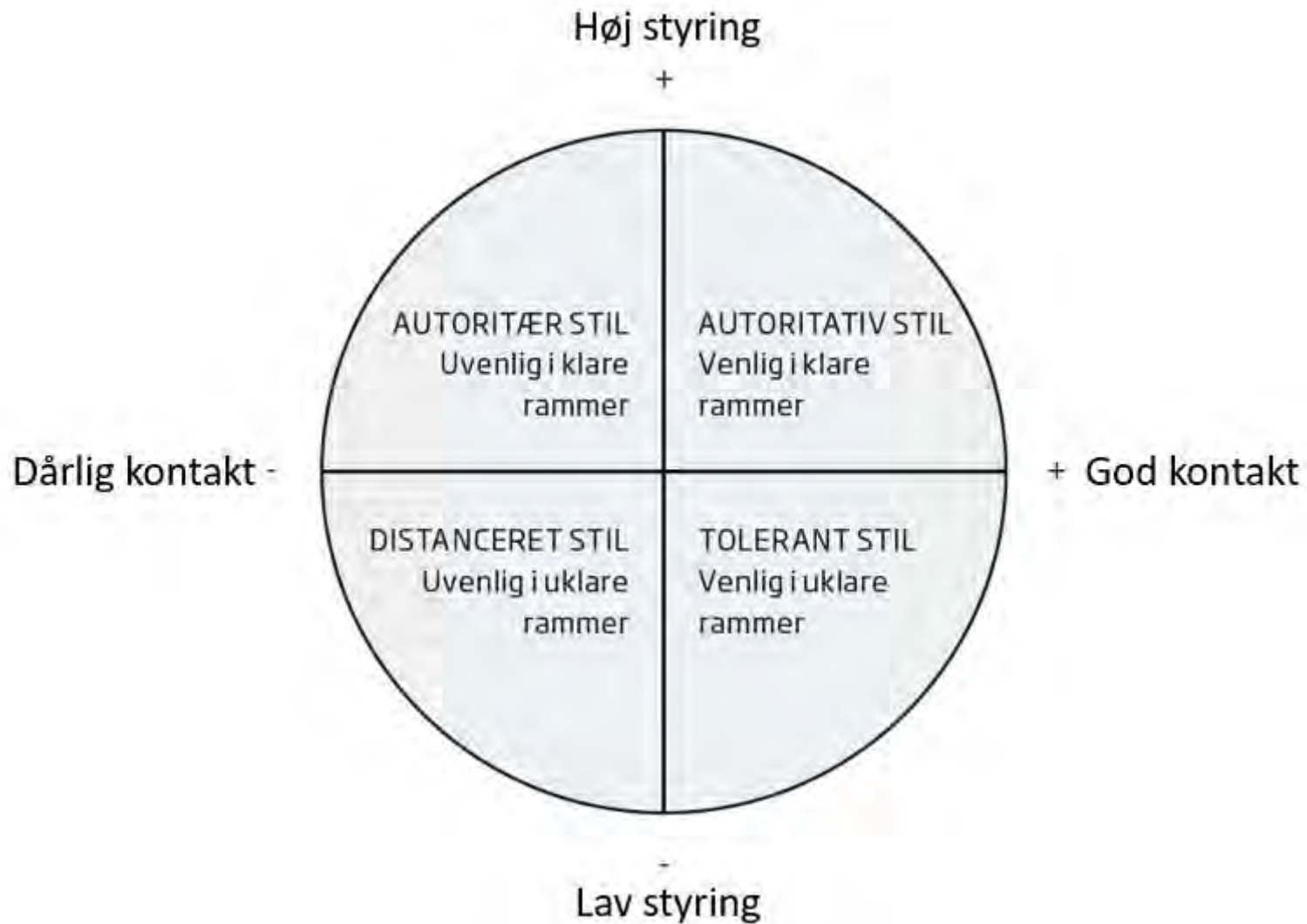
(Weekendavisen august 2018)

Kilde til psykisk sårbarhed

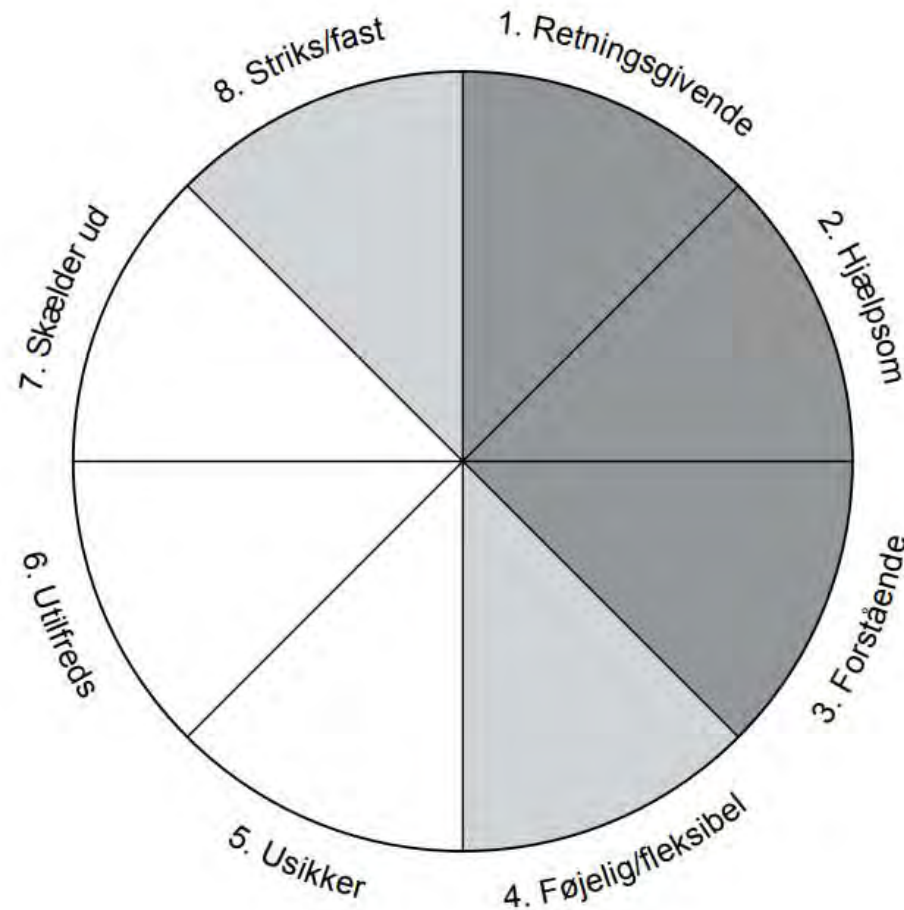
Den uregulerede brug af devices i gymnasiet bidrager til mistrivsel

- Eleverne arbejder dårligt og får ikke tingene gjort – det virker demotiverende
- Man mister interessen for det stof, som man behandler overfladisk
- Undervisningen kan opleves uoverskuelig og kaotisk
- Eleverne er mere isoleret i klasserummet med hver sin skærm
- Sociale medier interfererer hele tiden med både det personlige og det faglige

Klasseledelsesstile

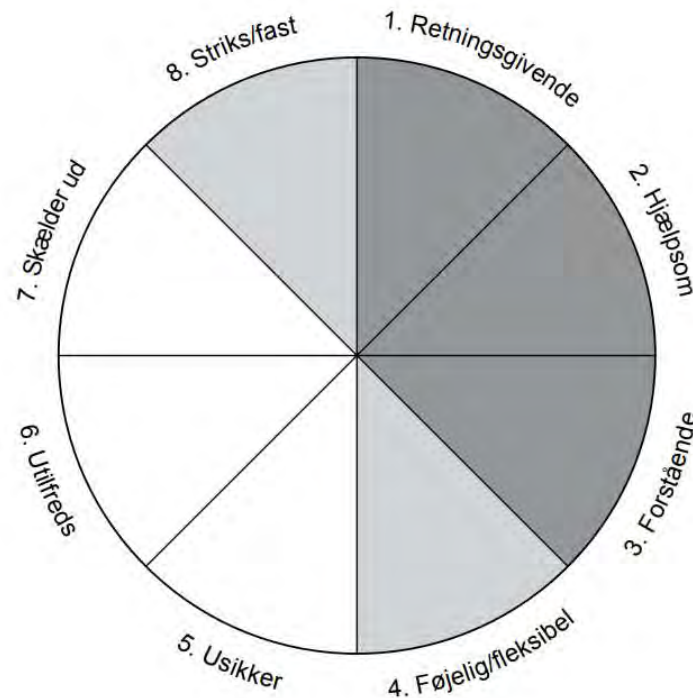

For svag styring går ud over fagligt udbytte og motivation

Devices har presset lærernes styring i bund

- Ingen retningsgivende og striks/fast adfærd i forhold til devices
- Det har presset lærere mod *Usikker*, *Utilfreds* og *Skælder ud*

Genetablering af lærerautoritet i forhold til it

Genetablering af styring og autoritet kræver

- Holdninger, der gør det legitimt at styre
- Praktiske strategier

Et bud på holdninger til styring af it i skolen

1. Brug af devices i skolen er noget, man skal lære

- Elevernes erfaringer med impulsstyret brug af it er ikke tilstrækkelige til skolearbejdet
- De har brug for strategier og gode vaner, som de skal træne med læreres hjælp

2. Læreren styrer elevernes brug af devices

- Det er læreren, der styrer og har ansvar for, hvornår og hvordan eleverne bruger de bærbare, tablets og mobiler
- Når devices er med i skolen, er de ikke længere private gadgets, men en del af undervisningen og lærernes pædagogiske repertoire
- It skal kun bruges, når det giver faglig mening

Et bud på praktiske strategier

Computere

- Computerne er altid lukkede ved timestart – ingen private dagsordner fra starten
- Læreren regulerer, hvornår de skal bruges, elever åbner og lukker efter fagligt behov
- Læreren planlægger hjemmefra sekvenser med og uden computer – afhængig af fagligt behov
- Alternative former for notetagning
- Lærerne bruger ikke Facebook og andre sociale medier i undervisningen
- Altid planlægge dele af lektionerne, hvor skærmene er helt lukket

Mobilen

- Eleverne skal udvikle evnen til at holde sig fra privat brug af mobilen
- De skal opøve vaner, så de kan administrere deres opmærksomhed
- De kan p.t. ikke selv, men skal træne og internalisere gode vaner, rytmer og strategier
- Det starter med ydre strukturer, som lærere og forældre opstiller

Strategien tilpasses elevernes alder

- Mobilforbud i hele skoletiden
- Mobilforbud i timerne: Mobilerne indsamles
- Mobilforbud i timerne: Mobilerne ned på gulvet i tasken

Fælles it-politik – en ledelsesopgave

- Det er nødvendigt med en grad af fælles it-politik: "Det er lærerne, der bestemmer, hvornår og hvordan devices skal bruges"
- Det er for svært for den enkelte lærer at ændre kulturen og de digitale vaner
- Minimum i teamet, allerbedst på hele skolen
- Formuleres af ledelsen, fx på hjemmeside, studie- og ordensregler, informationsmateriale

De professionelles rolle og mulighed for at mindske psykisk sårbarhed

- At påtage sig ansvaret for børns og unges alt for vanskelige håndtering af devices
- At aflaste dem ved at opstille spilleregler
- At holde fast i deres øvrige værdier og syn på børn og pædagogik i vurderingen af it
- At praktisere en autoritativ ledelsesstil: Venlig i klare rammer

Læs mere

- Boas, Anders: "Undskyld, jeg afbryder", Weekendavisen 2. december 2016
- Frank, Lone: "Hvor kom jeg fra" (om multitasking), Weekendavisen 2. marts 2012
- Gazzaley, Adam, and Larry D. Rosen. 2016. *The distracted mind: Ancient brains in a high-tech world* MIT Press
- Louw, Arnt Vestergaard, Dorte Ågård, and Hanne Kathrine Krogstrup. *Klasseledelse og faglige overgange: Et ministerielt udviklingsprogram baseret på forandringsteori.* (2017)
- OECD: *Students, Computers and Learning, making the Connection*, <http://www.oecd.org/publications/students-computers-and-learning-9789264239555-en.htm>
- Plechinger, Dorte: "Tag magten over undervisningen tilbage, lærere", Uddannelsesbladet 18.10.16. Interview med Dorte Ågård:
- <http://www.uddannelsesforbundet.dk/nyheder/2016/oktober/tag-magten-over-undervisningen-tilbage-laerere>
- Ågård, Dorte (2014) *Motiverende relationer – lærer-elev-relationer i gymnasieundervisning*, Systime
- Ågård, Dorte (2016) *Klasseledelse i ungdomsuddannelserne*, Frydenlund
- Ågård, Dorte (2016) *Motivation – læreransvar eller elevansvar?* Tidsskriftet Paideia maj 2016, Dafolo
- Ågård, Dorte (2018) "Destruktiv digitalisering", kronik, Weekendavisen 10.08.18
- *Når mobilen ta'r magten*, dokumentar på TV2, sendt august 2015 og juni 2017, TV2 Play

Omtale af projekt om klasseledelse og styring af computere og mobiler:

- Gymnasieforskning.dk september 2016: <http://www.gymnasieforskning.dk/venlige-laerere-styrer-retningen/>

Punkt 4: Eventuelt og afrunding.